

ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

Ιστορία - Πολιτισμός

ΓΡΑΦΜ, Η Β

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

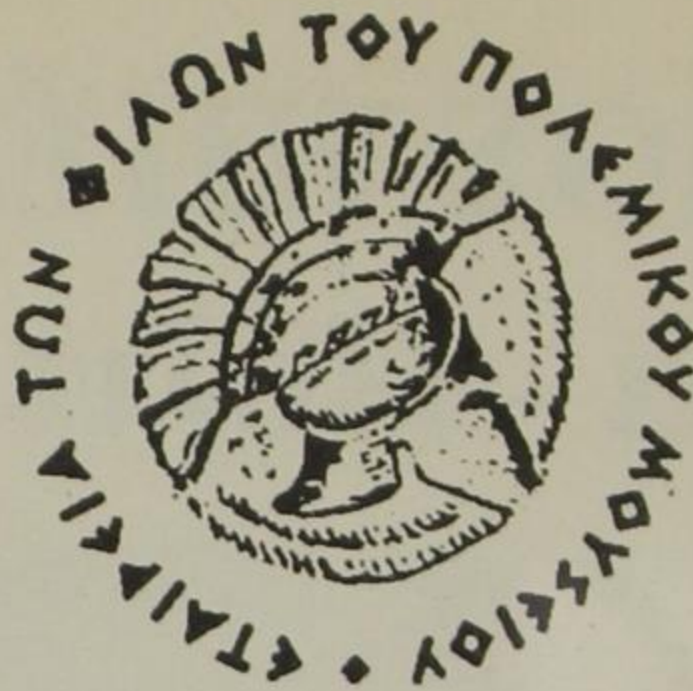
Ιστορία - Πολιτισμός

ΑΘΗΝΑ 1990

3E

**ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ**

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
ΕΤΟΥΣ 1989**

Πρόεδρος: Παναγιώτης Γ. Κουστένης, Υποπτέραρχος έ.ά.
Αντιπρόεδρος: Νία Ανδρέου Στράτου, Συγγραφέας
Γεν. Γραμματεύς: Ίφιγένεια Λυκούργου Φλέσσα, Τραπεζικός
Ταμίας: Γεώργιος Έμμανουήλ Εύστρατίου, Μηχανικός
Είδικός Γραμματεύς: Νικόλαος Γερασίμου Βασιλάτος, Δικηγόρος,
Σύμβουλοι: Φίλιππος Γεωργίου Λάμπας, Έπιχειρηματίας
Κων/νος Στεφάνου Δούκας, Γεωλόγος - παλαιοντολόγος
Παναγιώτης Ίωάννου Σκουτέλης, Υποπτέραρχος έ.ά.
Φανή Χαρτουλάρη, συνταξιούχος Δ.Υ.
Παύλος Κ. Παχυνάκης, Δικηγόρος, Νομικός Σύμβουλος τής Έταιρείας

*Γραφεΐα τής Έταιρείας
Ριζάρη 2 και Βασιλίσσης Σοφίας
Κτίριο Πολεμικοῦ Μουσείου
106 75 Αθήνα
Τηλ. 7290543 - 7290544*

Φωτογραφία έξωφύλλου: Έρείπια από κατοικία με κιονοστοιχία (2ος αιώνας π.Χ.). Βρέθηκαν κατά τή διάρκεια πρόσφατων ανασκαφών στην αρχαία πόλη τής Αντιγονίας, περιοχής Αργυροκάστρου.

ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

Ίστορία - Πολιτισμός

Μια ενδιαφέρουσα πολιτιστική εκδήλωση στα πλαίσια
έορτασμού τῆς ἐπετείου τοῦ «ΟΧΙ»

ΜΕ ΤΗΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Ἡ Ἐταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Πολεμικοῦ Μουσείου διοργάνωσε, στό Ἀμφιθέατρό του, τὸ βράδυ τῆς Πέμπτης 26ης Ὀκτωβρίου 1989, πολιτιστικὴ ἐκδήλωση μὲ θέμα «ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ Ἱστορία - Πολιτισμός».

Στὴν ἐκδήλωση παρέστησαν ἄνω τῶν 400 προσκαλεσμένων, μεταξύ τῶν ὁποίων Γεν. Γραμματεῖς Ὑπουργείων, Καθηγητὲς Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων, Στρατηγοί, Ναύαρχοι, Πτέραρχοι, λοιποὶ Ἀξιωματικοὶ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, Μαθητὲς Στρατιωτικῶν Σχολῶν κλπ.

Μετὰ τὴν προσφώνηση τῶν ἐπισήμων ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐταιρείας, Ὑποπτέραρχος ἐ.ἀ. κ. Παναγιώτης Κουστένης, μεταξύ τῶν ἄλλων, εἶπε:

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἡ Ἐταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Πολεμικοῦ Μουσείου, σὲ συνεργασία μὲ τὴν Διοίκησή του, διοργάνωσε τὴν σημερινὴ ἐκδήλωση, μὲ τὴν εὐκαιρία ἐορτασμοῦ τῆς ἐπετείου τοῦ «ΟΧΙ». Τοῦ μεγαλειώδους «ΟΧΙ», ποὺ βροντοφώνησαν πρὶν ἀπὸ 49 χρόνια ἡ ἡγεσία καὶ ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος στὶς κατακτητικὲς ἐπιδιώξεις τῆς τότε φασιστικῆς Ἰταλίας.

Ἐνωμένοι πετύχαμε τὸ ἀνεπανάληπτο Βορειοηπειρωτικὸ ἔπος, τὸ ὁποῖο θὰ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ πάντα τὸν τηλαυγῆ Φάρο, ποὺ θὰ μᾶς ὀδηγεῖ στὴν ἐπιτυχία καὶ τὴν πρόοδο τῆς χώρας μας.

Σὰν ἐλάχιστο φόρο τιμῆς πρὸς ὄλους ἐκείνους ποὺ δημιούργησαν αὐτὸ τὸ φωτεινὸ ἔπος καὶ ἰδιαίτερα σὲ ἐκείνους ποὺ ἔπесαν στὰ πεδία τῶν μαχῶν, πάνω στὰ βορειοηπειρωτικὰ βουνά, παρακαλέσαμε τὴν πρωταγωνίστρια τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, κυρία Μαρία Μοσχολιοῦ, νὰ ἀπαγγεῖλει ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ ποίημα τοῦ νομπελίστα Ὀδυσσεᾶ Ἐλύτη: «Ἄσμα ἡρωϊκὸ καὶ πένθιμο, γιὰ τὸν χαμένον Ἀνθυπολοχαγὸ τῆς Ἀλβανίας».

Συνεχίζοντας ὁ κ. Κουστένης εἶπε ὅτι:

Στὸν πρὸ τοῦ Ἀμφιθεάτρου χῶρον ἐκτίθενται φωτογραφίες καὶ ἐπιστολὲς τῆς περιόδου 1912-13, ποὺ ἀποτελοῦν συγκλονιστικὰ «ντοκουμέντα», τῆς ἔξαρσης πατριωτισμοῦ τῶν Ἡπειρωτῶν καὶ ἄλλων Ἑλλήνων τῆς διασπορᾶς, ἀπὸ τὴν συλλογὴ τοῦ Πειραιώτη συλλέκτη κ. Σπύρου Μανουσάκη.

Πολλές από τις επιστολές αυτές μαρτυροῦν τὴν συγκινητικὴ προθυμία μετὰ τὴν ὁποία βοήθησε καὶ συμπαραστάθηκε στοὺς ἀγωνιστὲς τῆς Βορείου Ἡπείρου, ὁ ἀνὰ τὸν κόσμον ἀπόδημος ἑλληνισμός.

Ἔχουν ἀκόμα ἐκτεθεῖ πίνακες τοῦ ἀξέχαστου ζωγράφου Ἀλεξανδράκη, μετὰ ἀπεικονίσεις στιγμιοτύπων τοῦ ἑλληνο-ἰταλικοῦ πολέμου, ὅπως τὰ ἔζησε ὁ ἴδιος, ἀπὸ τὴν συλλογὴ τοῦ Πολεμικοῦ Μουσείου.

Τελειώνοντας παρακαλῶ ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς ἀναγνώσω χαιρετισμὸ τοῦ ἀγωνιστῆ γιὰ τὰ δίκαια τῆς Βορείου Ἡπείρου Μητροπολίτη Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης Κυρίου Σεβαστιανοῦ, πρὸς τὴν Ἐταιρεία μας, ποὺ ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἀγαπητοί,

Μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐπιστημονικῆς σας ἐκδηλώσεως ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ ἐπετείῳ τοῦ «ΟΧΙ» καὶ τῆς διαλέξεως ἐκ μέρους τοῦ διακεκριμένου ἐπιστήμονος κ. Ἀχιλλέως Λαζάρου, μετὰ θέμα: «Βόρειος Ἡπειρος. Ἱστορία - Πολιτισμός», ἀπευθύνομεν πρὸς ὑμᾶς —ἀδυνατοῦντες νὰ παραστῶμεν, λόγῳ τῆς ἐθνικῆς ἐορτῆς— ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν ἀπὸ τὴν αἵματοβαμμένην ἀκριτικὴν Ἐπαρχίαν καὶ ὀλόψυχα συγχαρητήρια.

Τις ἡμέρας αὐτές, ἡμεῖς, ἐδῶ, ἐκτὸς τῆς ἐθνικῆς ὑπερηφανείας ποὺ αἰσθανόμεθα διὰ τὸ ἔπος τοῦ 1940, δοκιμάζομεν, συγχρόνως, θλίψιν καὶ πικρίαν μεγάλην, διότι ἡ Βόρειος Ἡπειρος, παρ' ὅλες τὶς θυσίας μας ποὺ ἐχάρισαν τὴν νίκην εἰς τὸν ἐλεύθερον κόσμον, συνεχίζει —τῇ ἀνοχῇ τῶν «μεγάλων συμμάχων» μας— νὰ εὐρίσκεται ὑπόδουλος στὸ πλεόν ἀπάνθρωπον καὶ ἀντίχριστον σταλινικὸν καθεστῶς τῆς Ἀλβανίας.

Δι' αὐτὸ παρακαλοῦμεν, ὅπως ὑψώσητε καὶ σεῖς, μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐπετείου, φωνὴν διαμαρτυρίας πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ὑπὲρ τῶν ἐθνικῶν δικαίων καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν δεινῶς στραγγαλιζομένων ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Βορείου Ἡπείρου.

Ἡμεῖς, πάντως —ἐπιτρέψατέ μας νὰ σᾶς διαβεβαιώσωμεν περὶ τούτου— θὰ συνεχίσωμεν τὸν ἀγῶνα, μέχρις ὅτου οἱ καμπάνες τῆς λευτεριᾶς σημάνουν καὶ πάλιν στὸ Ἀργυρόκαστρο, στὴν Κορυτσᾶ, στὴν Χειμάρρα, στοὺς Ἁγίους Σαράντα καὶ σὲ ὅλην τὴν Βόρειον Ἡπειρον. Εἶθε δὲ «τὸ ποθοῦμενον», ὅπως ἔλεγε ὁ Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός, νὰ εἶναι κοντὰ μετὰ τὶς εὐχὰς ἐκείνου καί, πρὸ παντός, μετὰ τὴν χάριν τῆς Ὑπερμάχου τοῦ Ἔθνους μας Στρατηγοῦ.

Ἐπὶ τούτοις, Διατελοῦμεν

Μετ' εὐχῶν

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ

Στὴν συνέχεια ἔλαβε τὸν λόγο ὁ βαλκανολόγος, ἔκτακτος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Σορβόννης κ. Ἀχ. Γ. Λαζάρου καὶ εἶπε:

ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ

Ίστορία - Πολιτισμός*

Ο επιθετικός προσδιορισμός *Βόρειος*¹ είναι γνώρισμα πρόσφατο, τῶν ἀρχῶν τοῦ αἰῶνα μας, ἐπακόλουθο τῆς ἀπαίσιαις συνθήκης τοῦ 1913, γνωστῆς ὡς Πρωτόκολλον Φλωρεντίας τῶν Ἑξ Εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, πού ἐπιβάλλουν τὴν ἀποκοπὴ τοῦ βορείου τμήματος τῆς μιᾶς καὶ ἐνιαίας Ἠπείρου καὶ τὴν ἔνταξή του μὲ τὸ ὄνομα Βόρειος Ἠπειρος στὸ ἀρτισύστατο κράτος τῆς Ἀλβανίας. Ἡ πρωτουργὸς ἰταλικὴ διπλωματία ὑπερέβαλε καὶ τὸν Προκρούστη. Διότι ἄφησε πέρα τῶν συνόρων τοῦ νέου κράτους τὴν περιοχὴ τοῦ Κοσσυφοπεδίου, ἤδη αὐτόνομη ἐπαρχία τῆς Γιουγκοσλαβίας², καὶ προσκόλλησε τὸν ἡπειρωτικὸ χῶρο Δυρραχίου-Ἀγίων Σαράντα μὲ τὴν προοπτικὴ ἐξυπηρετήσεως βλέψεων τῆς Ἰταλίας³ στὴν Ἠπειρο.

Σκοτεινὲς σκοπιμότητες καὶ ἀνίεραι παρεμβάσεις ξένων συνεχίζονται ἀκόμη καὶ κατὰ τίς παραμονὲς τοῦ 2000 τὴν ἐπιβολὴ καθεστῶτος πρωτόφαντης σὲ σκληρότητα σκλαβιάς στὴν κοιτίδα⁴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, στὴν Ἠπειρο, ἡ ὁποία εἶναι Ἑλλάς ἢ ἀρχαία κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη ἢ ἀκριβέστερα «Ἀρχέγονος Ἑλλάς Ἠπειρος» κατὰ τὸν Κλαύδιο Πτολεμαῖο.

Γιὰ τὰ νότια καὶ ἀνατολικά ὄρια τῆς Ἠπείρου διαπιστώνονται διαφορὲς στοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς. Ἦδη ὁ Ὅμηρος στὴν Ὀδύσεια καὶ στὸν «νηῶν κατάλογον» τῆς Ἰλιάδας ὀνομάζει Ἠπειρον καὶ τὴν Ἀκαρνανία. Προφανῶς ὁ ὄρος χρησιμοποιεῖται ἐδῶ μὲ γεωγραφικὴ ἔννοια. Σημαίνει στεριά σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν θάλασσα. Ταυτόχρονα αἰσθητὴ εἶναι καὶ ἡ ἐθνογραφικὴ παρουσία τοῦ ὄρου:

οὔτ' αὐτῆς Ἰθάκης οὔτ' Ἠπειροιο μελαίνης (φ 109)

ἀκτὴν ἡπειροιο, Κεφαλλήνεσιν ἀνάσσω (ω 378)

οἷτ' ἡπειρον ἔχον ἠδ' ἀντιπέραι ἐνέμοντο (Β 635).

Κύριο ὄνομα καθίσταται κατὰ τὸν 6ο αἰῶνα π.Χ. στὸν Ἑκαταῖο σύμφωνα μὲ μαρτυρία τοῦ Στεφάνου τοῦ Βυζαντίου: «Ἑκαταῖος λιμένα καλεῖ Ἠπείρου Ὠρικὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ...»⁵. Σὲ θέση δὲ κυρίου ὀνόματος ὑπάρχει καὶ στὸν Πίνδαρο, ὁ ὁποῖος μνημονεύει τὸν Νεοπτόλεμο ὡς βασιλιὰ τῆς Ἠπείρου:

Νεοπτόλεμος δ'

Ἠπειρῶ διαπρυσία,

βουβόται τόθι πρῶνες